
Søndag efter Nytaar

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Søndag efter Nytaar	4
SØNDAG EFTER NYTAAR	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Søndag efter Nytaar

SØNDAG EFTER NYTAAR

Prædikedag SØNDAG EFTER NYTAAR

Prædikedato 05. januar 1941

Prædiketekst Matthæus 3,19-22

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P050141-01

Kilde (Med Ordets Sværd, 106-111)

Søndag efter Nytaar.

Hvad mon Josef havde spist om Aftenen, før han gik til Sengs? Han er tegnet saa smukt i Skriften, at man uvilkaarligt udbryder: en eller anden Last maa Manden da have haft. Skulde det være den at overfylde sig med Dadler? Man siger jo, Drømme kommer fra Maven, og af Evangelisten Matthæus kan vi forstaa, det var ikke sjældent, Josef laa og vævede noget sammen i Søvn. Nu er der jo nogen iblandt os, endda ogsaa begavede Folk, der løber rundt og bilder sig selv og vil ogsaa bilde os andre ind, at alle Drømme betyder noget; de sidder og indregistrerer deres natlige Fantasier og vil sætte dem i Forbindelse med Planeternes indbyrdes Forhold paa Himlen og deraf læse noget om Fremtiden. Det er det, vi kalder Overtro, og Overtro en er Troens værste Fjende, og det nye Testamente giver sig ikke af med at bestyrke Mennesker i deres Selvindbildninger.

Nej, Sagen er ganske simpelt, at Josef var lækkersulten. Det gætter jeg paa, men jeg indrømmer, det er Gætteri. Vi ved ikke, med hvad Mave Josef gik i Seng om Aftenen, men vi ved noget om, med hvad Sind han rejste sig om Morgen. Josef var nemlig en af

de mange ukendte Soldater i Guds store Hær. Han hører til disse stilsfærdige og tilbageholdende Mennesker, som der ikke er noget videre at sige om, men som Gud kan bruge, fordi hans Væsens Hemmelighed er Guds frygt. Og hvad betyder Guds frygt? Spørg Morten Luther; han siger: at frygte, elske og forlade sig paa Gud. Derfor forstod han at lytte efter Guds Stemme, selv i det, der indtraf rent dagligdags og tilfældigt, og derfor var han rede til at adlyde den. Der var mange, der kunde have drømt noget lignende som Josef uden at faa noget ud af det. "Sikke noget Tøjeri vi laa og spandt sammen i Nat," vil de sige, naar de vaagner; "vi har spist for mange Dadler i Aftes." Det er muligt, at Josef ogsaa tænkte paa det med Dadlerne; men netop i Kraft af sit guds frygtige Sind vidste han, at der er ikke noget saa ligegyldigt, uden at Gud kan bruge det til at fremme sin Plan. Vi lever nu engang her paa Jorden, og Gud har jo ikke den Trafik at raabe ned til os fra Himlen. Vil han i Forbindelse med os Jordfolk, saa maa det ske ad jordisk Vej. Det er ikke første Gang og bliver ikke sidste, at Gud har noget at sige en Sjæl igennem Mavepine. Vi brugte saa haardt et Ord før som Last. Nuvel, men selv gennem en Last kan Gud tale til Mennesker, ofte bedre endda end gennem en Dyd.

Hvordan det nu er gaaet til, fast staar det i hvert Fald, at da Josef vaagner ud paa Natten, er han skidt tilpas. En løjerlig Uro har grebet ham. Hvor er den kommen fra. Han lagde sig jo veltilmode til at sove i Aftes? Men hvordan har han sovet? har han ikke drømt? ja, hvad var det nu for noget Virvar, han var rodet ind i? det var Marie, hans egen Marie, men hun var slet ikke glad, hun ikke engang smilede til ham, som hun plejede, og hvor var Barnet henne, det lille underfulde underlige kære Barn, jo, knugede hun det ikke ind til sig, og Ansigtet var helt ophovnet af Graad. Han vilde trøste hende, men Benene er lammede paa ham, han kan ikke vinde frem, og der er en stor Skygge, en stor ludende, uhyggesvanger Skygge, der bøjer sig frem mod hans Kvinde og hans Barn; paa engang ved han, det er Døden, og han vil skrike, men Struben snører sig sammen paa ham; saa er der en anden, der skriger; hvem er det? er det Barnet? nej, det er hans lille Æsel, Marie klynger sig til det med den ene Arm og knuger Barnet til sig med den anden, og Æslet galopperer af Sted med dem, han hører dets Hove mod Klippegrunden: vestpaa, vestpaa, vestpaa, vestpaa. Og Skyggen strækker sig efter dem, det er jo ikke Døden, det er et menneskeligt Ansigt, skønt menneskeligt? Det er Menneskedyret, Tyrannen Herodes's tavse, glubske, sadistiske Træk.

Hvad skal vi nu holde mest af Josef for? at han forstaar at klare alt det drømte, saa det virkelig giver Mening? eller at han øjeblikkelig er lydig mod det, han faar ud af det?

Vi andre vi vilde jo have lagt os om paa den anden Side og tænkt: ah, det var dejligt, det kun var en Drøm; Sengen er dobbelt lun og hyggelig efter saadan en Forskrækkelse. Ah, nu skal vi sove videre og rigtig have det rart. Saadan vilde vi have gjort, mine danske Herrer Politikere og Talere og Redaktører og Digtere og hvad vi nu er. Vi vilde have sovet videre, ganske roligt, lige indtil det blev Herodes's Stridsfolk, der stod for Døren og omkring Huset og vækkede os.

Du værdige Helligaand, der sender ogsaa til os Varsler og Paamindelser, ofte ad de underligste Veje! Vi beder dig, om du vil befordre Josefsindet i os til baade at forstaa og at handle. —

Foruden at berette os om en af de ukendte Soldater i Guds Hær her paa Jorden fortæller Evangeliet os om en af Generalerne i Verdens Hær. Det er en af dem, der faar deres Navne ind i Verdenshistorien, en af dem, der kaldes for store, en af dem, der er oplagt til at betale Prisen for det, Strømme af uskyldigt Blod.

Almægtige Gud, hvorfor pustede du ikke paa Morderens Tunge, da han aabnede Munden til sin djævelske Befaling, saa den krøllede sig sveden sammen, inden den fik Ordene sagt? alomægtige Gud, hvorfor fløjtede du ikke blot et eneste Pift mellem dine Tænder, saa Herodes's Stridsmænd snurrede rundt som dresserede Jagthunde, længe før de naaede frem til Byttet?

Herre vor Gud, nu har vi glædet os inderligt ved det lille Jesusbarns Fødsel under Englesange og Stjernesmil. Og nu skal vi for det samme Barns Skyld høre Spædbørns Dødsrallen og Mødres fortvivlede Skrig. Er det paa den Maade, Barnet her bringer Ære til dig og Fred paa Jorden og i Mennesker Velbehag?

Skriften svarer os: Ja, det er saadan.

Det er saadan, at der sker ingen Fødsel uden Blod — at der sættes intet stort og godt ind i denne Ondskabens Verden uden gennem Offer og Kval.

Saa lad Tyrannen fnyse! lad ham gispe af Vellyst ved Lugten af det uskyldige Blod, der udgydes paa hans Bud. Ondskab og Jammer kan han fylde Jorden med, men hans Plan bryder ynkeligt sammen, blot en Tømrer fra Nazareth faar Mavekneb. Da hans Sværd danser Dødsdanse mellem Civilbefolkningen i Bethlehem, er den ene, han vilde ramme, paa Vej til Sikkerheden i det fjerne Land. De mødtes ikke dengang, Blodhunden og Frelseren, for den første var for stor og den anden for lille. Men de mødes engang, paa Opgørets Dag; da er den kronede Morder den lille og Barnet fra dengang er Verdensdommeren. Lad ham da synke skrigende i den Rædsel, han selv skabte om sig engang. Der er godlidende Folk, der ikke tror paa et Helvede. Jo, der er et Helvede til. Der er Ondskab saa stor, at kun et Helvede kan rumme den. — Men de smaa Børn vil flokkes om Frelseren; de er Engle nu; der er bare lidt Ar at se over Halsen, paa Brystet, i Siden, der hvor Sværdene traf; de ler, og deres Mødre ler bag dem: “Det var godt, vi gav vort Liv for dig dengang, Bror Jesus, saa du naaede dit store Værk; det var godt, vi gik til, bare du blev frelst.” Og Josef staar hos og bider i en Daddel og tænker, for første Gang i sit Liv med en Smule Selvbevidsthed: “Og det var godt, jeg forstod at agte paa Herrens Vink, selv naar det kom paa underligst Maade.”